

Οι ελληνικές θάλασσες είναι γεμάτες από μικρές **ακατοίκι-τες νησίδες**. Αυτές διευκολύνουν το ταξίδι εκατομμυρίων πουλιών πάνω από τη Μεσόγειο, και αποτελούν **πολύτιμο χώρο φωλιάσματος** για σημαντικά και σπάνια είδη που αναζητούν ησυχία και ασφάλεια. Στο χέρι μας είναι **να τις προστατεύσουμε** σαν μία πολύτιμη φυσική κληρονομιά που αξίζει να διασωθεί για το μέλλον.

© Δ. ΠΟΡΤΟΛΟΥ

Οικολογία

Ένα από τα χαρακτηριστικότερα είδη των νησίδων είναι ο **Μαυροπετρίτης**. Γνωστός και ως **Βαρβάκι**, ο Μαυροπετρίτης είναι ένα **μεταναστευτικό γεράκι** που φωλιάζει σε αποικίες, σε ακατοίκιτες νησίδες ή σε απόκρημνους γκρεμούς κατοικημένων νησιών. **Έρχεται** στη Μεσόγειο για να φωλιάσει τον Απρίλιο, και **επιστρέφει** για να ξεχειμωνιάσει στη Μαδαγασκάρη και σε άλλα νησιά του Ινδικού στα τέλη Οκτώβρη.

Η **τροφή** του Μαυροπετρίτη μέχρι και τα τέλη Ιουλίου αποτελείται κυρίως από μεγάλα έντομα, δηλαδή ακρίδες, σκαθάκια, νυκτοπεταλούδες κ.ά. Για να την εξασφαλίσει, είναι αναγκασμένος να διασχίζει μεγάλες αποστάσεις, συχνά φτάνοντας πάνω από βουνά, υγροτόπους και καλλιέργειες μεγάλων νησιών αλλά και της ηπειρωτικής Ελλάδας.

© Τ. ΔΗΜΑΚΕΣΗΣ

Τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο, όταν μεγαλώνει τα μικρά του, **αλλάζει** δραματικά **συνήθειες** και τρέφεται σχεδόν αποκλειστικά με μικρά μεταναστευτικά πουλιά, που διασχίζουν τη Μεσόγειο με προορισμό την Αφρική. **Αναπα-**

ράγεται αργά το καλοκαίρι ώστε να εξασφαλίσει τροφή για τους νεοσσούς του, καθώς το μέγλωμά τους συμπίπτει με τη φθινοπωρινή μεταναστευτική περίοδο. **Είναι το μοναδικό πουλί στο Βόρειο ημισφαίριο που αναπαράγεται τέτοια εποχή.**

Η Ελλάδα φιλοξενεί περίπου 4.500 ζευγάρια Μαυροπετρίτη, το **72%** του παγκόσμιου πληθυσμού του. Έτσι, η χώρα μας έχει τη μεγαλύτερη ευθύνη για τη διατήρηση του είδους παγκοσμίως. Ταυτόχρονα **ο Μαυροπετρίτης είναι το πιο σημαντικό είδος πουλιού για την Ελλάδα.**

Απειλές

Τα τελευταία χρόνια **παρτηρείται μείωση** του πληθυσμού του είδους σε κάποιες περιοχές του Αιγαίου. Κύρια αιτία φαίνεται ότι είναι η χρήση δηλητηρίων στις καλλιέργειες, όμως και η αύξηση της ενόχλησης στις θέσεις αναπαραγωγής συντελεί στο πρόβλημα. Η αλματώδης ανάπτυξη του τουρισμού με σκάφη αναψυχής (φουσκωτά, ιστιοπλοϊκά, κλπ.) κάνει προσιτές στους επισκέπτες τις άλλοτε απομονωμένες νησίδες. Η παρουσία επισκεπτών στις αποικίες **προκαλεί ενόχληση** στα πουλιά που εγκαταλείπουν προσωρινά τη φωλιά τους, αφήνοντας έτσι τα αυγά εκτεθειμένα στον ήλιο, τη ζέστη αλλά και σε θηρευτές. Αν η ενόχληση είναι έντονη μπορεί ακόμη και να εγκαταλείψουν εντελώς τις φωλιές τους.

Πολλές βραχονησίδες έχουν εποίκιστεί από αρουραίους, που έφτασαν εκεί ως λαθρεπιβάτες σε σκάφη που αγκυροβόλησαν στις ακτές ή κοντά στις νησίδες. Τα αυγά του Μαυροπετρίτη αποτελούν συχνά εύκολη λεία για τους αρουραίους, ιδιαίτερα όταν οι γονείς απομακρύνονται τρομαγμένοι από επισκέπτες των νησίδων.

Άλλες **ανεξέλεγκτες δραστηριότητες**, όπως το παράνομο κυνήγι, η παρουσία κατοικίδιων ζώων και κατσικιών, το άναμμα φωτιάς και η καταστροφή της βλάστησης, μπορούν να προκαλέσουν παραπέρα **υποβάθμιση** των βιοτόπων των νησίδων.

© Ν. ΠΕΤΡΟΥ

© Ν. ΠΕΤΡΟΥ

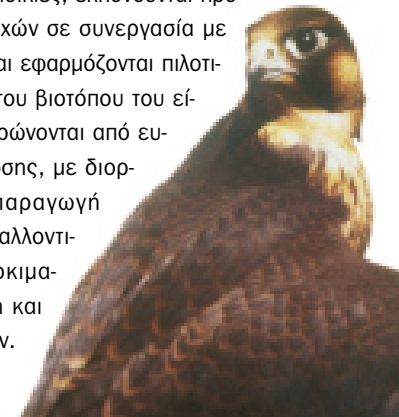
Δίκτυο Natura 2000

Οι σημαντικότερες από τις περιοχές όπου αναπαράγεται ο μαυροπετρίτης έχουν ενταχθεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας στο δίκτυο Natura 2000 με βάση τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τη διατήρηση των πουλιών και των οικοτόπων. Το δίκτυο αυτό περιλαμβάνει τους σημαντικότερους φυσικούς βιοτόπους της Ευρώπης και έχει ως σκοπό τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης επιβίωσης των πιο σπάνιων και απειλούμενων ειδών και οικοτόπων, μέσα από μέτρα και πολιτικές που προωθούν εναλλακτικές μορφές τοπικής ανάπτυξης, όπως ο οικότουρισμός, ο αγροτουρισμός, η βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία.

Το πρόγραμμα Life

Έχοντας εργαστεί τα τελευταία δώδεκα χρόνια στο χώρο του Αιγαίου, η Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ) έχει αποκτήσει μεγάλη εμπειρία, που αξιοποιεί σήμερα στην υλοποίηση του προγράμματος LIFE – ΦΥΣΗ «Δράσεις για την Προστασία του Μαυροπετρίτη στην Ελλάδα». Το πρόγραμμα είναι τετραετές (2003-2007) και πραγματοποιείται σε συνεργασία με το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, και την Βρετανική Ορνιθολογική Εταιρεία (RSPB). Συγχρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Λεβέντη. Καλύπτει το σύνολο του ελληνικού νησιωτικού χώρου, έχει όμως σημαντικές δράσεις και στις άλλες μεσογειακές χώρες όπου το είδος αναπαράγεται.

Στο πλαίσιο του προγράμματος υλοποιείται η πρώτη παγκόσμια απογραφή του πληθυσμού μαυροπετρίτη, γίνεται έρευνα και παρακολούθηση της αναπαραγωγής του στις σημαντικότερες ελληνικές αποικίες, εκπονούνται προγράμματα φύλαξης περιοχών σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς και εφαρμόζονται πιλοτικές δράσεις διαχείρισης του βιοτόπου του είδους. Οι δράσεις συμπληρώνονται από ευρεία εκστρατεία ενημέρωσης, με διοργάνωση εκδηλώσεων, παραγωγή φυλλαδίων, υλικού περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ντοκιμαντέρ για το μαυροπετρίτη και την άγρια ζωή των νησίδων.

Πως μπορείτε να βοηθήσετε στην προστασία του Μαυροπετρίτη

- Εάν διαπιστώσετε ότι στην περιοχή που αποβιβάζετε φωλιάζουν Μαυροπετρίτες, μην πλησιάσετε, και **απομακρυνθείτε** το συντομότερο δυνατό. **Ενημερώστε** και τους συνταξιδιώτες σας για το πρόβλημα.
- Εάν βρείτε πληγωμένο ή νεκρό πουλί, ενημερώστε την **ΕΟΕ** (210-8228704), το **Ελληνικό Κέντρο Περιθαλψής Άγριων Ζώων** (22970-31338, 210-9520117), ή το **Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης** (2810-393279, 324366).
- Εάν στο χώρο που κατοικείτε ή παραθερίζετε **δείτε μαυροπετρίτες**, σημειώστε πόσοι είναι, τι κάνουν, που τους είδατε, ώρα και ημερομηνία και στείλτε τις πληροφορίες αυτές στην ΕΟΕ. Οδηγίες για τον τρόπο καταγραφής μπορείτε να βρείτε στη σχετική ιστοσελίδα της ΕΟΕ. Γίνετε μέλη ή υποστηρικτές της ΕΟΕ συμβάλλοντας έμμεσα ή άμεσα στην υλοποίηση των δράσεων προστασίας.

Περισσότερες πληροφορίες: www.ornithologiki.gr

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΠΕΤΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Η **Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία (ΕΟΕ)**, επίσημος εταίρος του BirdLife International (της παγκόσμιας ομοσπονδίας οργανώσεων προστασίας των πουλιών), ιδρύθηκε το 1982 και είναι σήμερα μία από τις σημαντικότερες περιβαλλοντικές οργανώσεις της χώρας, η μοναδική που ασχολείται αποκλειστικά με την μελέτη και την προστασία των άγριων πουλιών και των βιοτόπων τους. *Καταγράφοντας* συστηματικά την κατάσταση των πουλιών της Ελλάδας, *έχει μελετήσει* εκατοντάδες σημαντικές περιοχές, πολλές από τις οποίες προστατεύονται σήμερα, σε εφαρμογή της ελληνικής και κοινοτικής νομοθεσίας. Η ΕΟΕ *εργάζεται σταθερά* για την προστασία των περιοχών από παράνομες και αυθαίρετες ενέργειες κρατικών φορέων ή και ιδιωτών, αποτρέποντας συχνά την υποβάθμιση ή καταστροφή πολύτιμων βιοτόπων. Με την εμπλοκή μελών, υποστηρικτών και εθελοντών *υλοποιεί δράσεις προστασίας των πουλιών* σε ολόκληρη τη χώρα.

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία - BirdLife Greece

Αθήνα: Βασ. Ηρακλείου 24 Αθήνα 106 82

Tηλ./Fax: 210-8228704, 210-8227937

Θεσσαλονίκη: Καστρισιού 8 Θεσσαλονίκη 546 23

Tηλ./Fax: 2310 244245

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τ.Θ. 2208 Ηράκλειο, 71 409, Κρήτη

Tηλ./Fax.: 2810 324366

Royal Society for the Protection of Birds

The Lodge Sandy

Bedfordshire SG19 2DL

Tηλ: +44 1767 680551, Fax: +44 1767 683211

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Ιπποκράτους 3-5, 111 64, Αθήνα

Tηλ: 210-2124717, Fax: 210-3635359

Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ίδρυμα Λεβέντι

ΜΑΥΡΟΠΕΤΡΙΤΗΣ

Το γεράκι του Αιγαίου

